

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň Mgr. Markéty Jiráskové a JUDr. Zuzany Šmídové ve věci

žalobkyně: **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8
zastoupena advokátem JUDr. Tomášem Hlaváčkem
sídlem Kořenského 15/1107, 150 00 Praha 5

proti

žalovaným: 1. **Ing. P. Š.**, narozen xxx
bytem xxx
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Hrtúsem
sídlem Klimentská 1652/36, 110 00 Praha 1
2. **Ing. J. K.**, narozen xxx
bytem xxx
zastoupen advokátem JUDr. Martinem Havelkou
sídlem Gorkého 658/15, 460 01 Liberec

o zaplacení 9 997 500 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobkyně a žalovaného č. 2 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 17. května 2022, č. j. 17 C 220/2020-190,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu (výrok I.), dále uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému č. 1 náhradu nákladů řízení v částce 706 672 Kč do tří dnů od právní moci rozhodnutí (výrok II.) a současně uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému č. 2 náhradu nákladů řízení v částce 772 547,96 Kč do tří dnů od právní moci rozhodnutí (výrok III.). Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně po žalovaných domáhala zaplacení 9 997 500 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z této částky od 26. 5. 2020 do zaplacení s odůvodněním, že v souvislosti se zřícením střešní konstrukce tělocvičny Vyšší odborné školy a střední školy technické v České Třebové žalobkyně uvedenou částku zaplatila jako pojistné plnění společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. (zhotoviteli stavby) na základě smlouvy o pojištění podnikatelských rizik uzavřené se společností CECOLEGNO, s. r. o. (subdodavatel). Žalovaný č. 1 jako autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby a projektant střechy tělocvičny a žalovaný č. 2 jako autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby a statik podílející se na projektu střechy byli Okresním soudem v Ústí nad Orlicí shledáni vinnými ze spáchání přečinu obecného ohrožení podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. b) tr. zákoníku, kteří tak odpovídají za způsobenou škodu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

2. Žalovaní navrhli zamítnutí žaloby, neboť žalobkyně nspecifikovala škodu, za kterou měla pojistné plnění vyplatit, k havárii a ke vzniku škody došlo porušením povinností společností PROFISTAV Litomyšl, a. s. a CECOLEGNO, s. r. o. a nárok je promlčen.
3. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že za účelem výstavby tělocvičny Vyšší odborné školy a střední školy technické v České Třebové, jejímž investorem byl Pardubický kraj a stavebníkem společnost PROFISTAV Litomyšl, a. s., byla uzavřena smlouva o dílo mezi společností PROFISTAV Litomyšl, a. s. jako stavebníkem a společností CECOLEGNO, s. r. o. jako subdodavatelem, jejímž předmětem bylo zhotovení kompletní střešní nosné konstrukce haly objektu včetně úplné dokumentace skutečného provedení díla. Společnost CECOLEGNO, s. r. o. uzavřela dohodu se žalovaným č. 1 jakožto autorizovaným inženýrem v oboru pozemní stavby a žalovaným č. 2, jakožto autorizovaným inženýrem v oboru pozemní stavby a v oboru statika a dynamika staveb, že se budou na projektu konstrukce střechy podílet. Na základě zakázky, kterou společnost CECOLEGNO, s. r. o. získala, byl zpracován statický posudek na dílo, a to tak, že jeho vlastní zpracování bylo zadáno společností CECOLEGNO, s. r. o. žalovanému č. 1. Správnost statického posudku společnost zajistila i jeho posouzením žalovaným č. 2. Rozsudkem Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 9. 2018, č. j. 1 T 2/2018-1735, byli žalovaní shledáni vinnými ze spáchání přečinu obecného ohrožení z nedbalosti. Žalovaný č. 1 ve statickém posudku a v dokumentaci skutečného provedení stavby vyprojektoval zastřešení tělocvičny z dřevěných vazníků sestavených z lepeného lamelového dřeva a spojovacích plechů s kolíky tak, že nedostatečným a zcela poddimenzovaným způsobem v rozporu s požadovanými účinky zatížení dle ČSN EN 1990 a ČSN EN 1991 navrhl napojení spodního pasu dřevěného vazníku a dále nedostatečným způsobem navrhl ztužení ve střešní rovině konstrukce, kdy v důsledku nedostatečných a zcela poddimenzovaných styků spodních pasů vazníků a nedostatečného zajištění ztužení ve střešní rovině konstrukce. Žalovaný č. 2 jako statik podílející se na projektu střechy ve statickém posudku žalovaného č. 1 a v dokumentaci skutečného provedení stavby žalovaného č. 1 při zadané kontrole nezjistil vady navrženého zastřešení tělocvičny dřevěnými vazníky, zejména v rozporu s požadovanými účinky zatížení dle ČSN EN 1990 a ČSN EN 1991 nedostatečný a zcela poddimenzovaný způsob napojení spodního pasu dřevěného vazníku a nedostatečné ztužení ve střešní rovině konstrukce. V důsledku těchto nedostatků došlo dne 14. 1. 2017 ke zřícení dřevěných vazníků včetně střešního pláště do haly tělocvičny. Mimo jiné byla poškozením bezprostředně ohrožena stavební část tělocvičny v hodnotě 14 778 940 Kč a poškozením střešní konstrukce vznikla škoda ve výši 5 713 860 Kč ke škodě Pardubického kraje. Pardubický kraj reklamoval vadu díla spočívající ve zřícení střešní konstrukce u zhotovitele stavby společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s., který zodpovídal za stavbu jako za celek, a z toho důvodu mu vznikla povinnost vady díla odstranit. PROFISTAV Litomyšl, a. s. v návaznosti na uvedené uplatnil reklamaci díla u CECOLEGNO, s. r. o. jako dodavatele – zhotovitele kompletní střešní nosné konstrukce tělocvičny s tím, že uplatňuje reklamaci v totožném znění a rozsahu a žádá odstranění vad a všech škod vzniklých v souvislosti se zřícením střešní konstrukce tělocvičny. Společnost CECOLEGNO, s. r. o. se na základě pojistné smlouvy pro pojištění podnikatelských rizik uzavřené se žalobkyní obrátila na žalobkyni se žádostí o likvidaci uvedené pojistné události. Žalobkyně dne 13. 6. 2017 informovala společnost CECOLEGNO, s. r. o. a Pardubický kraj, že částku ve výši 9 997 500 Kč poukazuje v souladu s pokyny poškozeného na účet společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. a k témuž dni zaevidovala odpovídající úhradu. Podáním ze dne 7. 9. 2017 uplatnila žalobkyně nárok na náhradu škody v rámci trestního řízení vedeného vůči žalovaným ve výši 10 002 700 Kč s odůvodněním, že na základě pojistné smlouvy poskytla částku ve výši 9 997 500 Kč, kterou dne 13. 6. 2017 poukázala v souladu s pokyny Pardubického kraje na účet společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. a dne 31. 5. 2017 poukázala částku 5 200 Kč na účet znalce za účelem zpracování znaleckého posudku. Trestní soud v závěru odsuzujícího rozsudku konstatoval, že žalobkyně nepředložila žádné další doklady a není tak zřejmé, na základě jakého titulu a z jakého důvodu měla plnit společnosti CECOLEGNO, s. r. o., když jako poškozený v uvedené trestní věci vystupuje Pardubický kraj.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

Muselo by být provedeno další dokazování, které však zřetelně přesahuje rozsah trestního řízení a z toho důvodu odkázal žalobkyni se svým nárokem do občanskoprávního řízení ve smyslu § 229 odst. 1 trestního řádu.

4. Na podkladě těchto skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel s odkazem na § 629, § 684, § 1876 odst. 1 a 2, § 1925, § 2630 odst. 1, § 2820 odst. 1 a 2, § 2913 odst. 1 a § 2917 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), a § 43 odst. 2 a 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád (dále jen „tr. ř.“), že nárok uplatněný žalobou je promlčen.
5. Soud I. stupně k uvedenému závěru dospěl poté, kdy konstatoval, že mezi účastníky bylo nesporné, že počátek běhu promlčecí lhůty nastal dne 13. 6. 2017, žaloba byla u soudu podána dne 20. 8. 2020, tedy po uplynutí tříleté promlčecí lhůty (§ 629 o. z.). Soud I. stupně zároveň konstatoval, že žalobkyně nárok v trestním řízení řádně neuplatnila, proto promlčecí doba stále běžela (§ 684 o. z.). Soud I. stupně uvedl, že ačkoli trestní soud žalobkyni s jejím nárokem odkázal na občanskoprávní řízení, zároveň konstatoval, že žalobkyně nepředložila žádné další doklady a není tak zřejmé, na základě jakého titulu a z jakého důvodu měla plnit společnosti CECOLEGNO, s. r. o., když jako poškozený v uvedené trestní věci vystupoval Pardubický kraj. I z tohoto důvodu měl soud I. stupně za to, že žalobkyně, která sama zjevně nebyla přímou poškozenou, v rámci trestního řízení řádně neobjasnila, jaký je její vztah k poškozenému, když tomuto ani neplnila a plnila jinému subjektu.
6. Soud I. stupně dále uvedl, že pokud jde o povahu uplatněného nároku, pak odpovědnost za vady střechy tělocvičny, které byly reklamovány vůči společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. a jí dále vůči společnosti CECOLEGNO, s. r. o., je ve vztahu k žalovaným na místě posoudit podle § 2630 odst. 1 o. z. a § 1876 odst. 1 o. z., neboť žalované z hlediska jejich účasti na díle lze, pokud jde o zhotovení střechy, zahrnout pod dodavatele stavební dokumentace a z tohoto hlediska by také odpovídali společně a nerozdílně za vady se zhotovitelem i jeho poddodavatelem. Nejednalo by se tedy o nárok na náhradu škody (§ 1925 o. z.) a takový nárok by nebylo možno ani uplatnit v rámci trestního řízení, neboť v souladu s § 43 odst. 3 tr. ř. je takto možno uplatnit pouze škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně nárok, kterého se domáhala jako náhrady škody, ani po poučení podle § 118a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), blíže nespecifikovala a nelze tedy posoudit, v jakém rozsahu se fakticky jednalo o vady střechy a zda vůbec a v jakém rozsahu případně o škodu pádem střechy způsobenou na jiných částech objektu, soud I. stupně shledal, že specifikace nároku žalobkyně nebyla dostatečně určitá na to, aby tomuto bylo možno v daném případě vyhovět.
7. O náhradě nákladů řízení o žalobě rozhodl soud I. stupně s poukazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. a přiznal žalovaným, kteří byli v řízení zcela úspěšní, právo na náhradu nákladů řízení v plné výši, a to žalovanému č. 1 ve výši 706 672 Kč a žalovanému č. 2 ve výši 772 547,96 Kč.
8. Rozsudek soudu I. stupně napadli včasným a přípustným odvoláním žalobkyně a žalovaný č. 2.
9. Žalobkyně napadla rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu z důvodů dle § 205 odst. 2 písm. d), e) a g) o. s. ř. Nejprve poukazem na § 135 odst. 1 o. s. ř. zdůraznila, že soud je v tomto řízení vázán rozsudkem soudu v trestním řízení, z něhož vyplývá, že žalovaní jsou odpovědní za pád střechy tělocvičny. Žalobkyně pak zejména nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně o tom, že žalobou uplatněný nárok je promlčen a že se nejedná o nárok, který byl a mohl být přihlášen do adhezního řízení. Žalobkyně svůj nárok do trestního řízení přihlásila řádně a včas již v přípravném řízení přípisem ze dne 7. 9. 2017, v němž specifikovala výši vyplaceného pojistného plnění, pojistnou událost, o jaké pojistné plnění se jedná, jaká byla spoluúčast a komu byla částka vyplacena. Po zahájení hlavního líčení u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí byl tento návrh přečten, nebylo rozhodnuto o tom, že se žalobkyně jako poškozená k hlavnímu líčení nepřipouští a nakonec byla žalobkyně odkázána se svým nárokem na občanskoprávní řízení. Tím došlo k přerušení běhu Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

promlčecí lhůty a zároveň je zřejmé, že nárok žalobkyně bylo možné v trestním řízení uplatnit. Soud I. stupně nemůže dle žalobkyně hodnotit postup trestního soudu, naopak jej musí akceptovat. Žalobkyně dále nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně, že dostatečně nespecifikovala obsah svého nároku. Žalobkyně zopakovala, z jakého důvodu uplatňuje vůči žalovaným svůj nárok na náhradu vyplaceného plnění, který představuje regresní nárok na náhradu škody. Soud I. stupně však skutkový stav zjistil nedostatečně, když nenechal vypracovat žalobkyní navržený znalecký posudek ke stanovení výše škody. Žalobkyně nesouhlasila se znaleckým posudkem znalce Ing. Tomáše Voborníka, který byl vypracován pro účely trestního řízení, a který řešil pouze otázku, zda škoda přesahovala hranici 5 000 000 Kč či nikoliv, a který žalobkyně považuje za nelogický a nepřezkoumatelný. Žalobkyně nakonec namítala, že soud I. stupně přiznal žalovaným odměnu také za takové úkony jejich advokáta, které nelze považovat za účelně vynaložené. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

10. Žalovaný č. 2 napadl rozsudek soudu I. stupně ve výroku III. o nákladech řízení, když nesouhlasil se soudem I. stupně o neúčelnosti úkonů právní služby, a to: právní porady s klientem, které se uskutečnily dne 7. 12. 2020, 13. 1. 2020, 26. 1. 2022 a 21. 3. 2022, nahlížení do soudního spisu dne 1. 11. 2021 a vyjádření k doplnění žaloby ze dne 14. 3. 2022 a 9. 5. 2022. Podrobně vysvětlil, z jakého důvodu se jednalo o úkony účelné, a navrhl, aby odvolací soud změnil výrok III. rozsudku soudu I. stupně tak, že žalovanému č. 2 přizná náhradu nákladů řízení ve výši 1 066 715,43 Kč.
11. K odvolání žalobkyně se žalovaný č. 2 vyjádřil tak, že s ním nesouhlasí. Ztotožnil se soudem I. stupně, že žalobkyni nikdy nesvědčilo postavení poškozeného ve smyslu § 43 odst. 3 tr. ř., neboť tvrzený nárok, který uplatňuje, nemůže být škodou způsobenou trestným činem, ale nanejvýš nárokem z titulu odpovědnosti za vady vyplývající z § 2630 o. z., který má přednost před nárokem na náhradu škody (§ 1925 o. z.). I kdyby odvolací soud dospěl k závěru, že žalovaný nárok lze vztáhnout pod aplikační rámec § 43 odst. 3 tr. ř., pak adhezní nárok nebyl dle žalovaného č. 2 uplatněn řádně a včas, a to výlučně z důvodů na straně žalobkyně, proto nenastaly účinky stavění promlčecí lhůty (§ 648 o. z.). Pokud by odvolací soud dospěl k závěru, že žalobkyni svědčilo postavení poškozeného v trestním řízení a že adhezní nárok uplatnila řádně a včas, pak žalobkyně neunesla břemeno tvrzení a důkazní k prokázání všech předpokladů nároku na náhradu škody, a to navzdory poučení podle § 118a o. s. ř. Žalovaný č. 2 proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. potvrdil.
12. Žalovaný č. 1 se k odvolání žalobkyně vyjádřil tak, že se s ním neztotožňuje. Žalovaný č. 1 souhlasil se soudem I. stupně, že nárok žalobkyně je promlčen, a že žalobkyně nebyla schopna prokázat oprávněnost svého nároku, jeho povahu a výši. Žalovaný č. 1 proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako správný potvrdil a přiznal žalovanému č. 1 náhradu nákladů odvolacího řízení.
13. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté shledal, že zatím nejsou dány podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu napadeného rozsudku.
14. Soud I. stupně žalobu zamítl zejména z důvodu, že shledal důvodnou žalovanými vznesenou námitku promlčení žalobou uplatněného nároku. Tento závěr však odvolací soud nesdílí.
15. Poté, kdy odvolací soud zopakoval dokazování podle § 213 odst. 2 a 3 o. s. ř., za použití § 213a odst. 1 o. s. ř., zjistil, že žalobkyně byla policejním orgánem Policie ČR, KŘP Pardubického kraje, Odbor obecné kriminality SKPV, dne 1. 9. 2017 pod č. j. KRPE-3806-199/TČ-2017-170070 v trestní věci Š., K. – obecné ohrožení z nedbalosti v České Třebové, zřícení střechy tělocvičny, poučena jako poškozená v trestním řízení podle § 43 a násl. trestního řádu, v němž žalobkyně zároveň navrhla, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovaným povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež jí byla trestním činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaní na úkor právnické osoby trestným činem získali, Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

a to ve výši 10 002 700 Kč. Dopisem ze dne 7. 9. 2017 žalobkyně zaslala policejnímu orgánu vysvětlení, že uvedená částka se skládá z pojistného plnění poskytnutého na základě pojištění firmy CECOLEGNO, s. r. o. ve výši 9 997 500 Kč na účet společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. v souladu s pokyny poškozeného, kterým je Pardubický kraj, a z částky 5 200 Kč za znalecký posudek. Pardubický kraj nedatovaným dopisem uplatnil u společnosti CECOLEGNO, s. r. o. nárok na náhradu škody ve výši 20 575 213 Kč vzniklé zřícením střešní konstrukce sportovní haly v České Třebové, kdy škodou jsou náklady nezbytné na uvedení stavby do původního stavu.

16. Soud I. stupně po provedeném dokazování správně zjistil, že žalobkyně na základě pojistné smlouvy č. 8602734323 pro pojištění podnikatelských rizik uzavřené se společností CECOLEGNO, s. r. o., která jako subdodavatel zhotovila střechu tělocvičny, vyplatila dne 13. 6. 2017 pojistné plnění společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s., která jako zhotovitel měla uzavřenou smlouvu o dílo s Pardubickým krajem jako objednatelem, a to poté, kdy Pardubický kraj uplatnil dne 16. 1. 2017 u společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. nárok z vad provedeného díla a nárok na odstranění škod vzniklých v souvislosti se zřícením střešní konstrukce tělocvičny. Shodné nároky pak dopisem ze dne 24. 1. 2017 uplatnila společnost PROFISTAV Litomyšl, a. s. u společnosti CECOLEGNO, s. r. o. Nedatovaným dopisem uplatnil Pardubický kraj u společnosti CECOLEGNO, s. r. o. nárok na náhradu škody ve výši 20 575 213 Kč vzniklé zřícením střešní konstrukce sportovní haly v České Třebové, kdy škodou jsou náklady nezbytné na uvedení stavby do původního stavu. Žalobkyně následně svůj nárok uplatněný touto žalobou uplatnila podle § 43 odst. 3 trestního řádu u policejního orgánu dne 1. 9. 2017 a doplnila jej dne 7. 9. 2017. Rozsudkem Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 9. 2018, č. j. 1 T 2/2018-1735, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Hradci Králové-pobočka Pardubice ze dne 9. 5. 2019, č. j. 14 To 291/2018-1836, byli žalovaní uznáni vinnými z přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a žalobkyně byla podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na občanskoprávní řízení. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 9. 5. 2019.
17. Podle § 619 odst. 1 o. z. jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé. Podle odst. 2 cit. ust. právo může být uplatněno poprvé, pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla.
18. Podle § 629 o. z. promlčecí lhůta trvá tři roky.
19. Podle § 648 věty první o. z. uplatní-li věřitel v promlčecí lhůtě právo u orgánu veřejné moci a pokračuje-li řádně v zahájeném řízení, promlčecí lhůta neběží.
20. Podle § 43 odst. 1 věty první tr. ř. ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit.
21. Podle § 43 odst. 3 tr. ř. poškozený je oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2); je-li sjednána dohoda o vině a trestu, je třeba návrh učinit nejpozději při prvním jednání o takové dohodě (§ 175a odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatňuje nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení je poškozený povinen doložit. O těchto právech a povinnostech musí být poškozený poučen. Nebyl-li by pro rozhodnutí o nároku Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

poškozeného dostatečný podklad a nebrání-li tomu důležité důvody, zejména potřeba vyhlášení rozsudku nebo vydání trestního příkazu bez zbytečných průtahů, soud poškozenému sdělí, jakým způsobem může podklady doplnit, a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu, kterou mu zároveň určí.

22. Podle § 206 odst. 3 věty první tr. ř. uplatňuje-li práva poškozeného osoba, které toto právo zřejmě nepřísluší, vysloví soud usnesením, že onu osobu jako poškozeného k hlavnímu líčení nepřipouští.
23. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. není-li podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení podklad nebo bylo-li by pro rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení třeba provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení, soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.
24. Odvolací soud konstatuje, že uplatněním práva věřitelem u orgánu veřejné moci ve smyslu § 648 věty první o. z. se rozumí také uplatnění nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy či vydání bezdůvodného obohacení v trestním řízení podle § 43 odst. 3 trestního řádu. Pokud vznikne pochybnost o tom, zda poškozený skutečně uplatňuje svůj nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je na orgánech činných v trestním řízení, aby ho ve smyslu § 46 trestního řádu poučily o této okolnosti s tím, že je třeba, aby závadu odstranil nejpozději v hlavním líčení před zahájením dokazování (§ 43 odst. 3 tr. ř., § 206 odst. 2 tr. ř.). Jestliže poškozený neodstraní uvedený nedostatek, soud o takovém nároku vůbec nerozhodne, a to ani odkázáním ve smyslu § 229 tr. ř.
25. V dané věci bylo zjištěno, že orgány činné v trestním řízení nepoučily žalobkyni ve smyslu § 43 odst. 3 poslední věty tr. ř. o tom, že pro rozhodnutí o jejím nároku jakožto poškozené není dostatečný podklad, ani soud nepostupoval podle § 206 odst. 3 věty první tr. ř. a nerozhodl, že k hlavnímu líčení nepřipouští žalobkyni jako osobu poškozenou. Proto je třeba vycházet z předpokladu, že žalobkyně nejenže uplatnila své právo u orgánu veřejné moci řádně a včas, ale že také v zahájeném řízení řádně pokračovala. Odvolací soud v této souvislosti připomíná, že skutečnost, že soud v rozporu s § 206 odst. 3 tr. ř. nerozhodne o tom, že určitá osoba se jako poškozený nepřipouští k hlavnímu líčení, nezakládá procesní práva této osoby jako poškozeného v trestním řízení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 8 Tdo 539/2012). To však nemá vliv na běh promlčecí lhůty, neboť je třeba odlišovat postup podle § 206 odst. 3 tr. ř., kdy promlčecí doba začíná běžet od tohoto rozhodnutí, a postup podle § 229 odst. 1 tr. ř., kdy promlčecí doba začne běžet až od právní moci rozsudku a po celou dobu trestního řízení až do tohoto momentu neběží. Ustanovení § 648 o. z. je též nutno interpretovat bez ohledu na správnost úkonů orgánů činných v trestním řízení, když naopak je vždy třeba brát v ochranu důvěru dotčených osob v úkony státních orgánů (orgánů veřejné moci), s níž nepochybně souvisí i ochrana legitimního očekávání, že koná-li takový orgán určité kroky, koná je v souladu s právem a v jeho mezích (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 30 Cdo 955/2013).
26. Odvolací soud tak na základě všech uvedených skutečností dospěl na rozdíl od soudu I. stupně k závěru, že dnem 1. 9. 2017 došlo ve smyslu § 648 věty první o. z. k přerušení běhu tříleté promlčecí lhůty (§ 629 o. z.), která začala běžet dne 13. 6. 2017 vyplacením pojistného plnění z pojistné smlouvy, neboť tento den mohlo být právo žalobkyně uplatněno poprvé (§ 619 o. z.). Připojení se žalobkyně se svým nárokem do trestního řízení splňovalo základní požadavky na uplatnění civilního nároku, když žalobkyně dopisem ze dne 7. 9. 2017 specifikovala, jaká povinnost, v jaké výši, z jakého důvodu a komu má být uložena. Žalobkyně v něm srozumitelně a dostatečně vysvětlila, že uplatněný nárok se skládá z pojistného plnění poskytnutého na základě pojištění firmy CECOLEGNO, s. r. o. ve výši 9 997 500 Kč na účet společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. v souladu s pokyny poškozeného, kterým je Pardubický kraj, a z částky 5 200 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

za znalecký posudek. Právní kvalifikace tvrzených skutečností není součástí předmětu řízení; bylo věcí soudu v trestním řízení, jak nárok žalobkyně právně posoudí. Soud v trestním řízení nerozhodl podle § 206 odst. 3 věty první tr. ř., že k hlavnímu líčení nepřipouští žalobkyni jako osobu poškozenou, žalobkyně nebyla ani dříve vyzvána k odstranění případných nedostatků uplatněného nároku. Žalobkyně tak v zahájeném řízení řádně pokračovala, proto promlčecí lhůta až do právní moci rozsudku, kterým byla podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázána se svým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních, tj. do dne 9. 5. 2019, ve smyslu § 648 věty první o. z. neběžela. Promlčecí lhůta běžela od 13. 6. 2017 do 1. 9. 2017 a od 10. 5. 2019 do 20. 8. 2020, z tříleté promlčecí lhůty tak uplynul jen 1 rok a 183 dní. Nárok žalobkyně uplatněný touto žalobou proto není promlčen.

27. Soud I. stupně žalobu zamítl i z toho důvodu, že žalobkyně ani po poučení podle § 118a o. s. ř. nárok na náhradu škody blíže nespécifikovala a tedy nebylo lze posoudit, v jakém rozsahu se fakticky jednalo o vady střechy a zda vůbec a v jakém rozsahu případně o škodu pádem střechy způsobenou na jiných částech objektu. Uvedený závěr soudu I. stupně je předčasný, neboť dosud nebyla zodpovězena otázka, zda je žalobkyně v řízení aktivně legitimována.
28. Z obsahu spisu se podává, že žalobkyně se po žalovaných domáhá zaplacení částky 9 997 500 Kč s příslušenstvím (bez vyjádření, zda od nich požaduje, pokud jde o škodu, náhradu společně a nerozdílně, tzv. solidární odpovědnost podle § 2915 odst. 1 o. z., nebo podílově podle jejich účasti na způsobení škody, tzv. dělená odpovědnost podle § 2915 odst. 2 o. z.) s odůvodněním, že dnem výplaty pojistného plnění poškozené společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. (tj. dne 13. 6. 2017) z pojistné smlouvy uzavřené dne 11. 11. 2009 se společností CECOLEGNO, s. r. o. přešla na žalobkyni pohledávka na náhradu škody vůči žalovaným ve výši pojistného plnění.
29. Podle § 2820 odst. 1 věty první o. z. vzniklo-li v souvislosti s hrozící nebo nastalou pojistnou událostí osobě, která má právo na pojistné plnění, pojištěnému nebo osobě, která vynaložila zachraňovací náklady, proti jinému právo na náhradu škody nebo jiné obdobné právo, přechází tato pohledávka včetně příslušenství, zajištění a dalších práv s ní spojených okamžikem výplaty plnění z pojištění na pojistitele, a to až do výše plnění, které pojistitel oprávněné osobě vyplatil.
30. Odvolací soud konstatuje, že k zákonnému přechodu práva na náhradu škody nebo jiného obdobného práva na pojistitele, což je dle žalobních tvrzení případ žalobkyně, dojde při splnění následujících kumulativních předpokladů: a) poskytnutí pojistného plnění nebo poskytnutí jiného plnění z pojištění (např. náhrady zachraňovacích nákladů) pojistitelem v souvislosti s bezprostředně hrozící nebo nastalou pojistnou událostí; b) existence práva na náhradu škody (ať z titulu deliktní odpovědnosti, nebo z titulu tzv. mimoodpovědnostní povinnosti k náhradě újmy) nebo jiného obdobného práva oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady proti jiné třetí osobě; c) příčinná souvislost mezi právem na náhradu škody nebo jiným obdobným právem oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady a pojistnou událostí, v souvislosti s kterou pojistitel poskytl plnění z pojištění (pojistné plnění nebo náhradu zachraňovacích nákladů); d) časová podmínka existence práva na náhradu škody nebo jiného obdobného práva oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady k okamžiku poskytnutí plnění z pojištění pojistitelem.
31. V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně poskytla pojistné plnění z pojištění společnosti CECOLEGNO, s. r. o. v souvislosti s nastalou pojistnou událostí (zřícení střešní konstrukce tělocvičny Vyšší odborné školy a střední školy technické v České Třebové dne 14. 1. 2017). Bylo tak třeba posoudit, zda oprávněná osoba nebo společnost CECOLEGNO, s. r. o. (pojištěná) či osoba vynaloživší zachraňovací náklady, měla vůči žalovaným právo na náhradu škody nebo jiného obdobného práva. Soud I. stupně dospěl k závěru, že společnost CECOLEGNO, s. r. o. měla vůči žalovaným nárok z titulu jejich odpovědnosti za vady střechy, a proto se ve smyslu § 1925 o. z. vůči nim nemohla domáhat náhrady škody. Tento závěr soudu I. stupně však neodpovídá skutkovým zjištěním, když Pardubický kraj dopisem ze dne 16. 1. 2017 nejenže u společnosti PROFISTAV Litomyšl, a. s. uplatnil vady díla a požadoval jejich odstranění, ale požadoval též

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

odstranění všech škod vzniklých v souvislosti se zřícením střešní konstrukce tělocvičny. Stejně nároky (tedy i nárok na náhradu škody) pak uplatnila společnost PROFISTAV Litomyšl, a. s. u společnosti CECOLEGNO, s. r. o. Navíc Pardubický kraj nedatovaným dopisem uplatnil přímo u společnosti CECOLEGNO, s. r. o. nárok na náhradu škody ve výši 20 575 213 Kč vzniklé zřícením střešní konstrukce sportovní haly v České Třebové, kdy škodou jsou náklady nezbytné na uvedení stavby do původního stavu. Soud I. stupně z uvedených zjištění neučinil žádný právní závěr, proto je jeho rozhodnutí v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů /§ 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř./.

32. Odvolací soud dále uvádí, že sdílí závěr soudu I. stupně, že čeho lze dosáhnout skrze úpravu vadného plnění, toho ve smyslu § 1925 o. z. nelze dosáhnout jinak. Je tedy třeba využít postup a dodržet lhůty práv z vadného plnění, a pokud se tomu tak nestane a práva nebudou v příslušných (reklamačních) lhůtách realizována, nelze to suplovat jinými prostředky. Nelze se tedy například domáhat odstranění vady skrze náhradu škody uvedením v předešlý stav. Nelze ani vadu odstranit samostatně a následně uplatňovat úhradu jejích nákladů skrze náhradu škody. Exkluzivní, vylučovací účinek práv z vadného plnění se však týká náhrady škody pouze v rozsahu, který směřuje přímo na samotnou vadu, tj. kompenzace snížení hodnoty předmětu plnění spočívající v jeho zatížení danou vadou. Náhrada škody je vyloučena ohledně odstranění či kompenzace dané vady. Není ale samozřejmě jakkoliv dotčena náhrada škody tím vyvolané, následné, která nabyvateli vzniká jako kauzální následek vady [srov. *Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 918].*
33. Odvolací soud však připomíná, že k zákonnému přechodu práva pojištěného na pojišťovnu, která poskytla pojistné plnění dle § 2820 odst. 1 o. z., dochází nejenom u práva na náhradu škody, ale také u jiného obdobného práva. Pojem „jiné obdobné právo“ je svou povahou právní normou s relativně neurčitou hypotézou, kterou je třeba vymezit v každém jednotlivém případě zákonné cese zvláště, s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivého případu a z předem neomezeného okruhu potenciálních práv, jichž se zákonná cese může týkat. Tímto se však soud I. stupně nezabýval, jeho skutková zjištění jsou proto neúplná.
34. Vzhledem k tomu, že soud I. stupně dosud nezodpověděl otázku, zda v daném případě došlo k zákonnému přechodu práva osoby, která měla právo na pojistné plnění, nebo pojištěné společnosti CECOLEGNO, s. r. o. nebo osoby, která vynaložila zachraňovací náklady, na žalobkyni podle § 2820 odst. 1 o. z., bylo předčasné jeho poučení ve vztahu k žalobkyni podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. o tom, že je třeba doplnit skutková tvrzení o přesnou a konkrétní specifikaci škody, aby bylo zřejmé, jak bylo dospěno k výši předmětného pojistného plnění, z jakých konkrétních částek se toto skládá, na co byly vynaloženy, zda na materiál, práci a v čem konkrétně tato spočívala. Zamítnutí žaloby pro neunesení břemene tvrzení tak zatím neobstojí.
35. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti postupoval odvolací soud podle § 219a odst. 1 písm. g), odst. 2 o. s. ř. a rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení /§ 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř./.
36. Na soudu I. stupně v dalším řízení nejprve bude, aby se zabýval otázkou, zda došlo ve smyslu § 2820 odst. 1 o. z. k přechodu práva na náhradu škody nebo jiného obdobného práva osoby, která měla právo na pojistné plnění, pojištěnému nebo osoby, která vynaložila zachraňovací náklady, proti žalovaným na žalobkyni. Za tím účelem je třeba, aby žalobkyně doplnila svá tvrzení nejen o tom, že poskytla pojistné plnění nebo jiné plnění z pojištění (např. náhrady zachraňovacích nákladů) v souvislosti s nastalou pojistnou událostí, ale zejména o tom, že zde existuje konkrétní právo na náhradu škody (ať z titulu deliktní odpovědnosti, nebo z titulu tzv. mimoodpovědnostní povinnosti k náhradě újmy) nebo jiné obdobné právo (a jaké konkrétně) oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady proti žalovaným, že je zde příčinná souvislost mezi právem na náhradu škody nebo jiným obdobným

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

právem oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady a pojistnou událostí, v souvislosti s kterou žalobkyně poskytla plnění z pojištění a že je splněna časová podmínka existence práva na náhradu škody nebo jiného obdobného práva oprávněné osoby, pojištěného nebo osoby vynaloživší zachraňovací náklady k okamžiku poskytnutí plnění z pojištění žalobkyní. Ke svým tvrzením pak žalobkyně předloží nebo označí důkazy /§ 101 odst. 1 písm. a), b) o. s. ř./.

37. Na podkladě provedení dokazování zjištěný skutkový základ věci podrobí soud I. stupně přesvědčivé právní kvalifikaci, která poté vyústí v nové rozhodnutí. Bude-li mít konečné rozhodnutí opět povahu rozsudku, postará se soud I. stupně, aby jeho odůvodnění přesvědčilo o správnosti rozsudečných výroků.
38. V konečném rozhodnutí soud I. stupně také znovu rozhodne o nákladech řízení včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné/§ 238 odst. 1 písm. k) o. s. ř./.

Praha 15. února 2023

JUDr. Aleš Nezdařil v. r.
předseda senátu